

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Tertiam Partem Summæ Theologiæ. Cum Commentariis
Reuerendiss. D. Thomæ de Vio Caietani Cardinalis S. Sixti, Et Opvscvlis
Eivsdem In tres Tomos distinctis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

5. De effectibus virtutum, qui per baptismum conferuntur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72797](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72797)

¶ 3 Præ. Virtus est habitus, ad cuius rationē pertinet, q̄ sit qualitas difficile mobilis, per quam aliquis faciliter & delectabiliter operetur: sed post baptismum remanet in hominibus pronitas ad malum, per quod tollitur uirtus, & consequitur difficultatem quis ad bonum, quod est actus uirtutis, ergo per baptismum non consequitur homo gratiam & uirtutes.

SED CONTRA est, quod ad Titum 3. dicit Apostolus, saluos nos fecit per lauacrum regenerationis, (id est per baptismum) & renouationis Spiritus sancti, quem effudit in nos abunde, id est, ad remissionem peccatorum, & copiam uirtutum, ut gloss. * ibi exponit. sic ergo in baptismum datur gratia Spiritus sancti, & copia uirtutum.

glo. interli. ibid.

Lib. 1. c. 26. 2. med. c. 7.

RESPON. Dicendum, q̄ (sicut Augustinus dicit in lib. de Baptismo paruulorum) ad hoc baptismus ualet, ut baptizati Christo incorporentur, ut membra eius. A capite autem Christo, in omnia membra eius, gratia & uirtutis plenitudo deriuatur, secundum illud Ioan. 1. De plenitudine eius nos omnes accepimus. uide manifestum est, quod per baptismum aliquis consequitur gratiam & uirtutes.

AD PRIMVM ergo dicendum, q̄ sicut aqua baptismi per suam abluitionem significat emundationem culpæ, & per suum refrigerium significat liberationem a poena, ita per naturalem claritatem significat splendorem gratiæ & uirtutum.

Q. 8. a. a.

AD SECVNDVM dicendum, q̄ sicut dictum est, q̄ remissionem peccatorum aliquis consequitur ante baptismum, secundum q̄ habet baptismum in uoto uel explicite uel implicite: & tamen cum realiter suscipit baptismum, fit plenior remissio quantum ad liberationem a tota poena, ita etiam ante baptismum Cornelius, & alij similes consequuntur gratiam, & uirtutes, per fidem Christi & desiderium baptismi implicite uel explicite, postmodum tamen in baptismum maiorem copiam gratiæ & uirtutum consequuntur: unde super illud Psal. 22. Super aquam refectionis educauit me, dicit glo. * Per augmentum uirtutis & bonæ operationis educauit in baptismum.

ex gl. Ierem. colligitur ibid.

AD TERTIVM dicendum, q̄ difficultas ab bonū, & pronitas ad malum, inueniuntur in baptizatis, non propter defectum habitus uirtutum: sed propter concupiscentiam, quæ non tollitur in baptismum: sicut tamen per baptismum diminuitur concupiscentia, ut non dominetur, ita etiam diminuitur utrumque dictorum, * ne homo ab his superetur.

In illa solu.

ARTICVLVS V.

¶ *Utrum conuenienter attribuantur baptismum quidam actus uirtutum.*

4. d. 4. q. 1. ar. 2. q. 3. 4. & 5. Et d. 5. q. 3. ar. 1. c. 3. cor. & ad 1. Et ar. 1. q. 1. cor. Et d. 18. q. 1. ar. 1. q. 1. ad 1. Et quod 6. ar. 4.

AD QVINTVM sic proceditur. Vñ, q̄ inconuenienter attribuantur baptismum pro effectibus quidam actus uirtutum, scilicet incorporatio ad Christum, illuminatio, & fecundatio. non enim baptismus datur adulto, nisi fideli, secundum illud Mar. vlt. Qui crediderit & baptizatus fuerit, saluus erit: sed per fidem aliquis incorporatur Christo secundum illud Ephesio. 3. Habitare Christum per fidem in cordibus uestris. ergo nullus baptizatur, nisi iam Christo incorporatus. non ergo est effectus baptismi incorporari Christo.

¶ 2 Præ. Illuminatio fit per doctrinam, secundum illud Ephes. 3. Mihi omnium sanctorum minimo

data est gratia hæc, illuminare omnes, &c. sed doctrina precedit baptismum in catechismo. non ergo est effectus baptismi.

¶ 3 Præ. Fecunditas pertinet ad generationem actiuam: sed per baptismum aliquis regeneratur spiritualiter: ergo fecunditas non est effectus baptismi.

SED CONTRA est q̄ Aug. † dicit in lib. de Baptismo paruulorum, q̄ ad hoc ualet baptismus, ut baptizati Christo incorporentur. Dion. * etiam 2. c. eccl. hierarch. illuminationem attribuit baptismum, & super illud Psal. 22. super aquam refectionis, dicit glo. q̄ anima peccatorum ariditate sterilis, fecundatur per baptismum.

lib. 1. c. 26. 2. med. c. 7. et d. 18. q. 1. ar. 1. q. 1. ad 1. Et quod 6. ar. 4.

RESPON. Dicendum, q̄ per baptismum aliquis regeneratur in spiritualem uitam, quæ est propria fidelium Christi, sicut Apostolus dicit Gal. 2. Quod autem nunc uiuio in carne, in fide uiuio filii Dei. uita autem nõ est, nisi membrorum capiti vnitorum, a quo sensum & motum suscipiunt: & ideo necessarium est, q̄ per baptismum aliquis incorporetur Christo, quasi membrum ipsius. sicut autem a capite naturali deriuatur ad membra sensus & motus, ita a capite spirituali, quod est Christus, deriuatur ad membra eius, sensus spiritualis, qui consistit in cognitione ueritatis, & motus spiritualis, qui est per gratiam instinctum. uide Ioan. 1. dicitur, uidi uisum eum plenum gratiæ & ueritatis, & de plenitudine eius nos omnes accepimus. & ideo consequens est, quod baptizati illuminentur a Christo circa cognitionem ueritatis, & fecundentur ab eo fecunditate bonorum operum per gratiam infusionem.

AD PRIMVM ergo dicendum, q̄ adulti prius credentes in Christum, sunt ei incorporati mentaliter: sed postmodum cum baptizantur, incorporantur ei quodammodo corporaliter, scilicet per uisibile sacramentum, sine cuius proposito nec mentaliter incorporari possunt.

AD SECVNDVM dicendum, q̄ doctor illuminat exterius per ministerium, catechizando: sed Deus illuminat interius baptizatos, preparans corda eorum ad recipiendam doctrinam ueritatis, secundum illud Ioan. 6. Et scriptum in prophetis, erunt omnes docibiles Dei.

AD TERTIVM dicendum, q̄ effectus baptismi ponitur fecunditas, quæ aliquis producit bona opera: nõ autem fecunditas, quæ aliquis generat alios in Christo, sicut Apostolus dicit 1. ad Cor. 4. In Christo lesu per euangelium ego uos genui.

ARTICVLVS VI.

¶ *Utrum pueri in baptismum consequantur gratiam & uirtutes.*

AD SEXTVM sic proceditur. Videretur, q̄ pueri in baptismum non consequantur gratiam & uirtutes. Gratia enim & uirtutes non habentur sine fide & charitate: sed fides, ut Aug. * dicit, consistit in credentium uoluntate, similiter etiam charitas consistit in diligentium uoluntate: cuius usum pueri non habent, & sic non habent fidem, & charitatem. ergo pueri in baptismum non recipiunt gratiam & uirtutes.

¶ 2 Præ. super illud Ioan. 14. Maiora horum faciet, dicit Aug. † q̄ ex impio iustus fiat, in illo, sed non sine illo Christus operatur: sed puer cũ nõ habeat usum liberi arbitrii, nõ cooperatur Chro ad suam iustificationem: immo quãdoq; pro posse renuitur.

11. q. 2. ar. 1. 14. ad 3. ar. 4. q. 2. ar. 1. Et d. 18. q. 1. ar. 1. q. 1. ad 1. Et quod 6. ar. 4.

er go